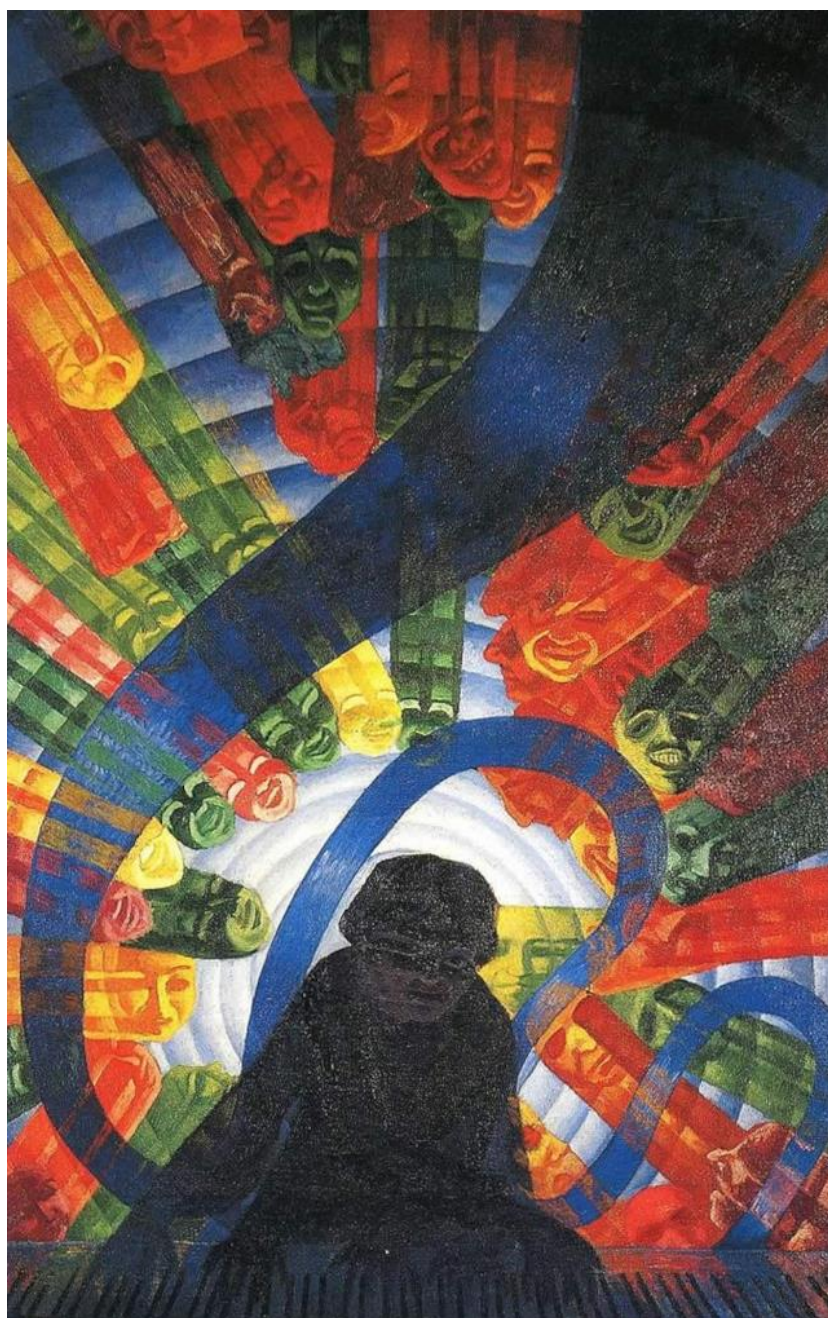

iINTERVALLi

2/2021

INTERVALLI

Musiikkikirjastoalan yhteinen julkaisu

Julkaisija Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry

ISSN | 1796-7392

25. vuosikerta 2021

Päätoimittaja | Tiina Tolonen

Toimitussihteeri | Heikki Poroila

Toimituskunta | Maaria Harviainen, Jaska Järvilehto ja Tuomas Peltari

Yhteys toimitukseen | intervallilehti@gmail.com

Intervalli-lehti julkaistaan vuonna 2021 kahtena PDF-muotoisena verkkolehtenä.

Lehti on maksutta luettavissa ja ladattavissa osoitteessa www.intervalli.fi.

Intervallin yksittäisiä artikkeleita voi lukea ja kommentoida blogissa *Musiikki kuuluu kaikille*
<https://musiikkikuuluukaikille.musiikkikirjastot.fi>.

© Kirjoittajat ja kuvaajat 2021

Kansikuva | Luigi Russolo *La musica* 1911

Intervalli 2/2021 | Sisältö

Minä, huijari? | Tiina Tolonen 3

Intervallin säveltäjätaiteilija Luigi Russolo | Heikki Poroila 4

39 vuotta musiikin palveluksessa – Kristiina Hako, YLE | Jaska Järvilehto 5

Yleisradion nuotisto perustetaan | Jaska Järvilehto 10

Kirjastopomolla on puheenvuoro I: Jaakko Lind | Heikki Poroila 11

Yhtenäistettyjen musiikinimekkeiden ohjelutellot tietokantaan | Jaska Järvilehto 15

Haastattelussa Marko Niemelä, Rovaniemi | Tuomas Peltari 21

Julkaisu-uutisia 25

Musiikkia, tanssia ja muutoksia Kuopiossa | Maaria Harviainen

Vain muutos on pysyvää? | Heikki Poroila 29

Viron musiikkikirjastoyhdistys juhli | Nunna Theososti (Aurika Gergeležiu) 34

IAML juhlisti 70-vuotista taivaltaan etäkongressissa | Jaska Järvilehto 36

Ivarin lepotuoli 37

Välimatkan symboliikkaa – Oskar Salo | Tiina Tolonen 38

MUSKA-ryhmän kuulumisia | Maaria Harviainen & Tiina Tolonen 40

Musiikkikirjastot ry? | Heikki Poroila 41

Minä, huijari?

■ Työpöydälläni on jo hetken aikaa pyöriskellyt lappunen, jossa lukee: Muista kehua kaveria. No kaveria pitäisi muistaa kehua ihan ilman erillistä muistuttamista, miksi siis olen nuo sanat lapulle kirjoittanut?

Kirjoitin muistilappusen itselleni Intervallin toimituskunnan kokouksessa, jossa jostakin syystä keskustelun aiheeksi nousi huijarisyndrooma. Yksi jos toinenkin siitä tunnusti kärsivänsä. No miten kehuminen sitten liittyy huijarisyndroomaan? Se liittyy sillä tavalla, että huijarisyndroomainen ei pysty kehujaan vastaanottamaan vaan ajattelee saaneensa ne aiheetta.

Me huijarisyndroomaiset teemme elämästämme itsellemme kovin raskasta. Vaatimustaso on korkealla ja aina pitäisi syntyä pelkkää priimaa. No miksi? Tämä johtuu siitä, että kyky vastaanottaa kritiikkiä on myös huono ja se on aina tapana ottaa henkilökohtaisesti. Yksikin kritiikki, vaikkei edes mitenkään ankara, kumoo mielessä kaiken hyvän ja erityisesti saadut kehut.

Kun minua reilut puoli vuotta sitten pyydettiin Intervallin päätoimittajan tehtävään, oli spontaani ensireaktioni kieltäytyminen. Miten minä ikinä pystyisin tuohon tehtävään? Muistaakseni taisin esittää myös omasta mielestäni tosi hyviä perusteluja, että kaikki varmasti uskoisivat minun varmasti olevan huono ja väärä valinta. Olisin taatusti epäpätevä tähän tehtävään, kuka tahansa olisi minua parempi.

En pysty vielä sanomaan että olisin onnistunut, mutta voin sanoa, että yrittäminen on ollut mukavaa. Intervallin toimituskuntatyöskentely on ollut mielenkiintoista ja tuonut hyvän mielen. Puhumattakaan mahdollisuudesta oppia uusia asioita sekä verkostoitua. Olen saanut paljon ajattelemisen aihetta.

Itsekriittisyys on tässä kohtaa osoittautunut täysin tarpeettomaksi. Siksi haluan kannustaa kaikkia musiikkikirjastoihmisiä tai sellaiseksi itsensä tuntevia tulemaan mukaan lehden tekemiseen. Juttuideat ovat aina tervetulleita, ja vielä parempi jos kirjoitat jutun itse. Toimituskunta on valmiina avustamaan! Olisi mukavaa jos jatkaisitte myös muille, jos teillä on ollut kirjastossanne jokin mukava musiikkiaiheen tapahtuma tai jos olette keksineet/kehittäneet jotakin sellaista, josta on iloa myös muille. Tästä on hyvä esimerkki Jaska Järvilehdon huikea ajatus, joka jalostui musiikinluettelointi.fi -sivustoksi. Intervallille on kunnia olla lanseeraamassa tätä!

Seuraava Intervalli ilmestyy keväällä 2022. Nyt tässä on pitkä kaamosaika edessä ja meillä aikaa kirjoittaa vaikka Douglas Adamsin tyyliin viisiosainen trilogia. Ja tietysti myös aikaa lukea Intervallia. Viestejänne voitte laittaa osoitteeseen intervalli-lehti@gmail.com Kuulumisiin! ■

Piina Tolsuon

Intervallin säveltäjätaiteilija

■ Intervallin kantta ja vähän sivujakin kuvittavat tänä vuonna myös kuvataiteilijoina toimineet säveltäjät Mikalojus Čiurlionis (nro 1) ja Luigi Russolo (nro 2).

■ **Luigi Russolo** (30.4.1885–6.2.1947) oli italialainen taidemaalari, säveltäjä, soitinrakentaja ja kirjailija. Russolo tunnetaan ennen muuta kehittämästään ”hälyjen taiteesta”, jota hän julisti sekä kirjassaan *L’arte dei Rumori* (1913) että rakentamillaan soittimilla kuten *Intonarumori*, joilla myös tuotti musiikkia erityisesti vuosina 1913–1914 järjestetyissä hälymusiikin konserteissa. Russolon taidetta on pyritty kuvaamaan käsitteellä ”futurismi”, mutta ainakin musiikin näkökulmasta sitä voi pitää riittämättömänä. Kuvataiteen puolella Russolo liittyi selkeämmin italialaisen futurismin taidesuuntauksen yleiseen linjaan ja saavutti kuvataiteilijana pysyvemmän aseman kuin muusikkona ja säveltäjänä.

39 vuotta musiikin palveluksessa – Henkilökuvassa arkistotoimittaja Kristiina Hako Yle Arkistosta

Teksti | Jaska Järvillehto

Valokuva | Kristiina Hakon kotialbumi

■ Lokakuun 11. päivänä vuonna 1982 astui Kristiina Hako ensi kertaa töihin Yleisradion nuotistoon, joka sijaitsi tuolloin Helsingin Perämiehenkadulla. *“Aloitin osapäiväisenä toimistovirkailijana ja seuraavana vuonna siirryin kokopäiväiseksi”*, Kristiina muistelee.

Perämiehenkadulla luetteloinnin työvälineinä olivat mekaaniset kirjoituskoneet. 1980-luvun loppupuolella nuotistoon saatiin sähkökirjoituskone, jota nuotiston työntekijät käyttivät vuorotellen vuoropäivinä. Aineistoa oli vuosikymmenten mittaan luetteloitu useisiin eri kortistoihin. 1990-luvulla nuotistossa siirryttiin tietokonepohjaiseen luettelointiin. Aluksi käytössä oli nuotistolle räätälöity Notejärjestelmä. Note oli luettelointiin kohtalaisen hyvä, mutta tiedonhakuun kömpelö.

Noten jälkeen järjestelmäksi vaihtui ATP Origo. Valitettavasti konversio ei sujunut mallikkaasti ja sen jäljiltä tietueissa on edelleen paikoin kaikenlaista kryptistä. Nyt käytössä on Axiell Aurora. Tietokantakonversioiden jälkien siivoaminen työlistää edelleen, vaikka keskeiset virheet onkin saatu korjatuksi. Ennen vuotta 1990 karttuneesta aineistosta suuri osa on edelleen luetteloituna vain kortistossa. Taannehtivaa luettelointia on vielä paljon tehtävänä.

Perhesiteitä

Yleisradio ei ole ollut Kristiinalle aivan vieras valinta työnantajaksi. Kristiinan isosetä **R. R. Ryytänen** oli toiminut Yleisradion kamreerina ja radio-orkesterin intendenttinä, ukki **Albanus Sonninen** pakinoitsi radiossa ja eno **Ahti Sonninen** toimi radiossa useissa rooleissa vuosikymmenien aikana sävellystyönsä ohessa, mm. sodan aikana Aunuksen Radion musiikkipäällikkönä. Hän oli arvostettu musiikkipedagogi ja folkloristi ja esiintyi niissäkin rooleissa usein. Sonnisen säveltämää radio-oopperaa *Merenkuninkaan tytär* (1949) **Leo Apon** tekstiin pidetään Yleis-

radion ensimmäisenä varsinaisena tilaussävellyksenä. Ahti Sonninen sävelsi myös kuunnelma- ja kuulokuvamusiikkia ja johti lapsilaulajia 1950-luvulla. Kristiinan puoliso **Pekka Hako** on myös ollut radion musiikkiohjelmien ahkera avustaja.

“Tein muutaman vuoden ajan vanhojen radio-ohjelmien metadatan taannehtivaa tarkistusta ja täydennystä, mm. Nuorten sävelikkuna- ja Laulun ja soiton maa -ohjelmien sisältötietojen täydennystä. Työn ohessa täydensin ohjelmien metatietoja myös heidän osaltaan”, Kristiina mainitsee.

Palveleva nuotisto

Kristiinan arki koostuu pääasiassa Radion sinfoniaorkesterin käyttöön tarvittavien nuottien luetteloinnista, käsittelystä ja arkistoinnista. Lähetti hoitaa nuottiliikenteen Musiikkitalon ja Pasilan välillä. Klassisen musiikin perusohjelmistosta, kuten yleisimmin esitetyistä sinfonioista, hankitaan orkesterin käyttöön aina tuorein saatavilla oleva editio. Vanhoja editioita ei hävitetä, vaan ne säilytetään kokoelmissa. *“Nuotiston kokoelmassa näkyy paitsi editioiden, myös kapellimestaripolvien historia”,* Kristiina hahmottelee.

Työssä tarvitaankin musiikintuntemuksen, yleissivistyksen ja kielitaidon lisäksi myös kykyä ymmärtää, mikä aineiston massassa on erityistä. “Repaleinen” ja “lainaamaton” nuotti voi olla arvokas kulttuurihistoriallisesti. Partituuriin tehdyt “sottaukset” saattavat olla jonkun kapellimestarin ainutkertaisia merkintöjä.

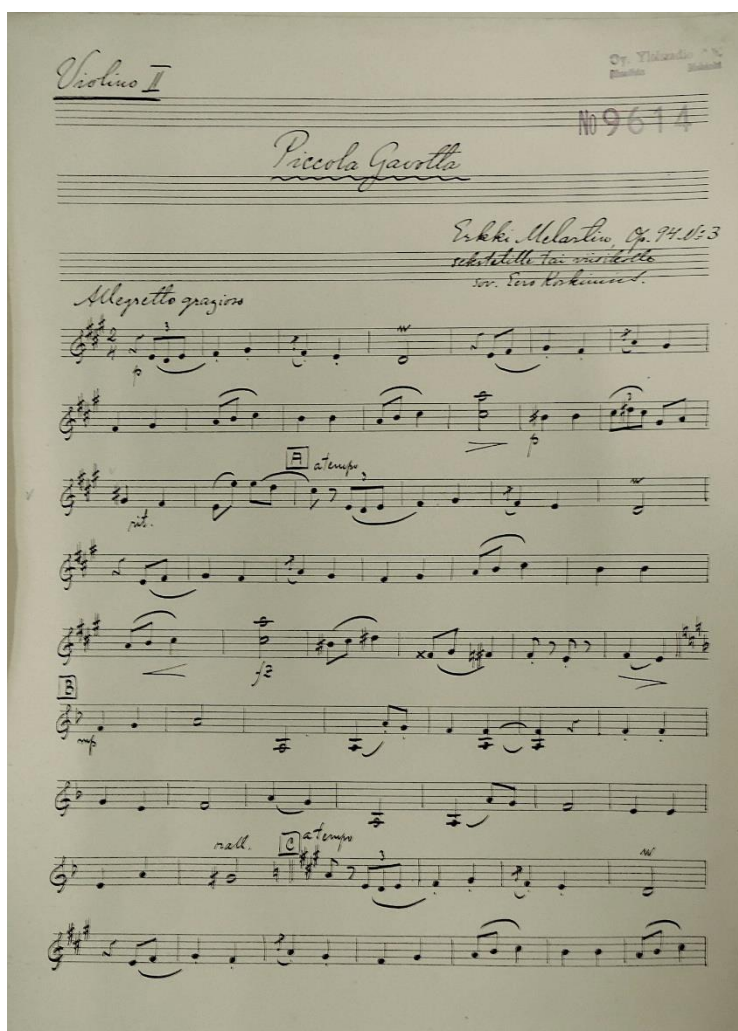
Kokoelman joukosta on vuosikymmenten mittaan löytynyt paljon harvinaista aineistoa. Erityisen mielenkiintoisia löytöjä Kristiinan mukaan ovat olleet **Toivo Kuulan** omistuksessa olleet nuotit, joita nuotistosta on löytynyt lukuisia. “Debussy, Wagner, Liszt”, Kristiina luettelee säveltäjiä, joiden teoksia Kuulan nuotistoon on sisältynyt.

RSO:n lisäksi nuotiston asiakkaisiin lukeutuvat mm. tutkijat, säveltäjät ja muusikot. Yleisradion lisäksi nuotiston palveluita käyttävät muutkin organisaatiot, kuten Music Finland ja kustantajat. Talon ulkopuoliset asiakkaat ovat pääasiassa tietopalveluasiakkaita.

Kansallinen nuottiaarre

Yleisradion toiminnan alkuvuosina ei Radio-orkesterin kokoonpanosta johtuen esitetty suurimuotoisia orkesteriteoksia, kuten sinfonioita. Radioidun musiikin suosio innosti suomalaisia säveltäjiä tekemään Radio-orkesterin kokoonpanolle sopivia sovituksia omista teoksistaan. Löytyneet nuottikäsikirjoitukset on pääosin toimitettu Kansalliskirjastoon. “*Nuotistossa on näkyvillä Yleisradion musiikkituotannon ja -tarjonnan koko kuva tuolta ajalta*”, Kristiina summaa.

Yli sadalta suomalaiselta säveltäjältä tilatut teokset ovat Yleisradion suurteko Suomen kulttuurin hyväksi. Nämä tilaussävellykset ovat juuri se, miksi Yleisradion nuotisto on niin erityinen. Kristiina nostaa ainutlaatuisista aineistoista esille myös Euroviisukappaleiden orkesterinuotit. Nuotistossa on Suomen edustuskappaleiden lisäksi myös kolmisen sataa kaikkiaan noin tuhannesta Yleisradiolle nimettöminä lähetetystä ehdokaskappaleesta, joista on tiedossa vain säveltäjien nimimerkit. Nimet sisältävät kuoret ovat kadonneet. Kokoelmaa olisi mahdollista hyödyntää paljon nykyistä enemmän Radion sinfoniaorkesterin toiminnassa ja Yleisradion ohjelmatyössä. Nuotiston aineiston pohjalta voisi Kristiinan mukaan esimerkiksi toteuttaa eri aikakausien tai teemojen ympärille rakentuvia konserttikokonaisuuksia.

Erkki Melartinin *Piccola Gavotta* op. 94, nro 3 Eero Koskimiehen sekstettosovituksena (Yleisradion nuotisto YN9614)

Johdon suunnalta on aika ajoin esitetty vaatimuksia toistaiseksi vähemmällä käytöllä olevien nuottien karsimiseksi. On jäänyt tunne, että organisaatio- ja tilamuu-
tosten yhteydessä nuotiston kohtalosta on tehty ehdotelmia tai päätöksiä ilman,
että on täysin ymmärretty niiden merkitystä Yleisradiolle, saati laajemmin suoma-
laiselle kulttuurille, vaikka Yleisradio on yksi tärkeimmistä suomalaisista muisti-
organisaatioista. “*Toivon, että Yleisradion nuotiston kokoelma säilyy jatkossakin yh-
tenä kokonaisuutena. Me emme voi tietää, mikä nousee tärkeäksi vuosikymmenien
kuluttua. Siksi säilyttäminen on ehdottoman tärkeää*”, Kristiina alleviivaa.

Omanlainen työnkuva

Kristiinan aloittaessa nuotistossa työskenteli viisi työntekijää. Viimeiset kymmenen vuotta hän on ollut yksin vastuussa nuotiston kokoelmista. Vertailun vuoksi, BBC:ssä työskentelee nuottien parissa 18 henkilöä. Vaikka ympärillä onkin muissa tehtävissä työskenteleviä työtovereita, kokee Kristiina silti työskentelevänsä tavaltaan erakkona, koska nuotistonhoitajan työ poikkeaa niin paljon Yleisradion arkiston muista työtehtävistä. Työ näin merkittävän aineiston parissa on kaiken kaikkiaan Kristiinasta mielenkiintoista, antoisaa ja inspiroivaa.

“Tämä on aivotyötä, johon liittyy paljon käsityötä”, Kristiina kuvailee.

Koska Suomessa ei ole samalla alalla työskenteleviä kollegoita, ovat IAMLin kansainväliset kongressit olleet Kristiinalle tärkeitä ideoiden ja kokemusten jakamisen kannalta. Erityisen antoisia ovat lisäksi olleet kaikki luennot, joissa on esitelty milloin minkäkin kirjaston, arkiston tai museon aineistoja.

“Miten monenlaisia nuottikokoelmia maailmassa onkaan!”, hämmästelee Kristiina Hako. ■

Intervallin numerossa 1/2022 Kristiina Hako kertoo, miten hän osallistui cembalisti **Wanda Landowskan** (1879–1959) arkiston järjestämiseen Yhdysvalloissa Library of Congressissa.

“Koen, että tämä on merkittävin yksittäinen teko, jonka olen pystynyt musiikkimaailman hyväksi tekemään.”

Yleisradion nuotisto perustetaan - “Nymanin orkesterista” Radio-orkesteriksi

Teksti | Jaska Järvilehto

- **1920-luvun alkuvuosina** pyrkivät lukuisat aktiivisten radioharrastajien yhteenliittymät kukin tahoillaan aloittamaan säännölliset yleisradiolähetykset Suomessa. Yrittäjien joukkoon kuuluivat mm. puolustusvoimien radiopataljoona ja 1923 perustettu Suomen radioyhdistys.
- **1925** tapahtui merkittävä voimien yhdistäminen, kun radiopataljoona alkoi lähettää Suomen radioyhdistyksen tuottamaa ohjelmaa. Lähetyksissä kuultiin äänilevyjen lisäksi elävää musiikkia. Orkesterimusiikkia lähetettiin Suomalaisen oopperan ja Helsingin kaupunginorkesterin konserteista. Kevyempää musiikkia esittivät mm. Kaivohuoneen ja Kämpin ravintolaorkesterit, toisinaan myös studiosta käsin.
- **1926** perustettiin Oy Suomen yleisradio, joka otti hoitaakseen Suomen radioyhdistyksen aloittaman ohjelmatoiminnan. Ensimmäisen toimintavuoden aikana Yleisradion ohjelmissa esiintyi studio-orkesterina harrastelijamuusikoista koottu “Nymanin orkesteri”, jonka käyttöön yhtiö hankki nuotteja ja niille nuottikaapin.
- **1927** Yleisradion musiikkiohjelmien tarpeita varten perustettiin ammattimainen Radio-orkesteri, kapellimestarina Erkki Linko. Orkesterin käyttöön saatiin Lingon laaja nuottikokoelma, minkä lisäksi orkesterin nuottihankintoja varten varattiin tietty kuukausierä. Linko toimi orkesterin nuotistonhoitajana vuoteen 1952, ensin kapellimestarin tehtävien ohella ja vuodesta 1944 lähtien päätoimisesti.

Kirjallisuutta

Karttunen, Antero. Radion sinfoniaorkesteri 1927–2002. – Helsinki, Yleisradio, 2002

Maasalo, Kai. Radion sinfoniaorkesterin viisi vuosikymmentä 1927–1977. – Helsinki, Yleisradio, 1980

Kirjastopomolla on puheenvuoro I: Jaakko Lind, Salo

Kysymykset | Heikki Poroila

Vastaukset | Jaakko Lind

Kuvat | Merja Lind

■ Pyrkimyksenä avata keskustelua musiikin roolista yleisten kirjastojen palveluvalikoimassa käynnistämme haastattelusarjan *Kirjastopomolla on puheenvuoro*. Sarjan aloittaa **Jaakko Lind**, puhallinsoittamista, soitinrakentamista ja puutarhanhoitoa harrastava Salon kirjastopalvelupäällikkö. Lindin ura on kulkenut Turun kauppakorkeakoulun Pan-Eurooppa -instituutin harjoittelijan ja kirjastosihteerin toimista Turun yliopiston kautta Lahden konservatorion kirjastonhoitajaksi 2002–2006. Seuraavat viisi vuotta Lind toimi Tikkurilan musiikkiosaston johtavana informaattikkona, kunnes siirtyi Salon kaupunginkirjastoon ensin pääkirjaston aikuisten osaston osastonjohtajaksi ja 2012 alkaen kirjastotoimenjohtajaksi. Lindillä on siis poikkeuksellisen monipuolinen alan työkokemus takanaan. ■

Mitä musiikki henkilökohtaisessa elämässäsi merkitsee?

Musiikki merkitsee minulle hyvinvointia. Siitä voi nauttia monin eri tavoin, joko kuuntelemalla tai soittamalla ja laulamalla. Oli kyseessä sitten ammattilainen tai amatööri, on kiinnostavaa seurata, mitä esittäessä tapahtuu. Esitys on aina jotain, joka tapahtuu ajassa tulkintaa hyödyntäen sommittelun, kyvyn ja lahjakkuuden mukaan. Musiikki sinänsä on ääntä, paisutusta, vaimennusta taukoja ja mölinää. Musiikkia voidaan toki yrittää kuvata esimerkiksi nuottikirjoituksen avulla, mutta silti emme tiedä vielä, mitä kaikkea aivoissamme tapahtuu, kun kuulemme musiikkia. Ihana arvoitus.

Yleisten kirjastojen musiikkipalveluiden määrällinen huipentuma osui 2000-luvun jälkeen. Sen jälkeen ovat käyttöluvut pienentyneet. Onko myös musiikkipalveluiden tarve objektiivisesti arvioiden vähentynyt tai laadullisesti muuttunut?

En näe, miksi kirjastojen musiikkipalveluiden tarve olisi vähentynyt tai miksi asiakkaille pitäisi tarjota jotain laadullisesti vähempää. En tosin edes yritä olla tässä asiassa objektiivinen.

Olet toiminut nyt vuosikymmenen Salon kaupunginkirjaston johtajana. Oletko muuttanut musiikkipalveluihin liittyviä näkemyksiäsi uudessa roolissa?

En ole mielestäni joutunut muuttamaan käsityksiäni musiikkipalveluiden merkityksestä osana kirjastopalveluita.

Keskustelevatko kirjastojen johtajat alueellisesti tai valtakunnallisesti musiikkipalveluihin liittyvistä kysymyksistä?

Vaski-kirjastoissa keskustelemme tällä hetkellä CD-levyjen kelluttamisesta. Osalle kollegoistani yleisten kirjastojen musiikkipalvelut ja niiden CD-kokoelmat ovat kiusallinen painolasti ja ne edustavat menneisyyttä, joista haluttaisiin päästä eroon.

Varsinkin pääkaupunkiseudulla on musiikkipalveluihin kohdistettu varsin rankkoja leikkauksia. Onko näillä valtakunnallista esimerkin vaikutusta, matkiiko muu Suomi automaattisesti pääkaupunkiseudulla tehtyjä ratkaisuja? Pääkaupunkiseudulla tehdyistä ratkaisuista halutaan ottaa mallia muuallakin maassa. Samalla tavoin Oodia haluttaisiin kloonata, vaikka se on keskinkertainen kirjastona. Lokakuussa meillä oli Salossa asiakaskysely. saimme vastauksia myös asiakkailta, jotka käyttävät oman lisäksi Helmet-kirjastoa. Saimme heiltä kiitosta pääkaupunkiseutuun verrattuna lyhyistä varausjonoista ja aineiston hyvästä

saatavuudesta. On toki hyvä muistaa, että pääkaupunkiseudulla väestöä on enemmän ja kirjastoaineistoon kohdistuva kysyntä on laajempaa.

Musiikkikirjastoväkeä on usein moitittu sisäänpäinkääntyneisyydestä ja omassa kuplassa elämisestä (ellei peräti elämöimisestä). Mitä mieltä olet itse, onko tässä väitteessä perää?

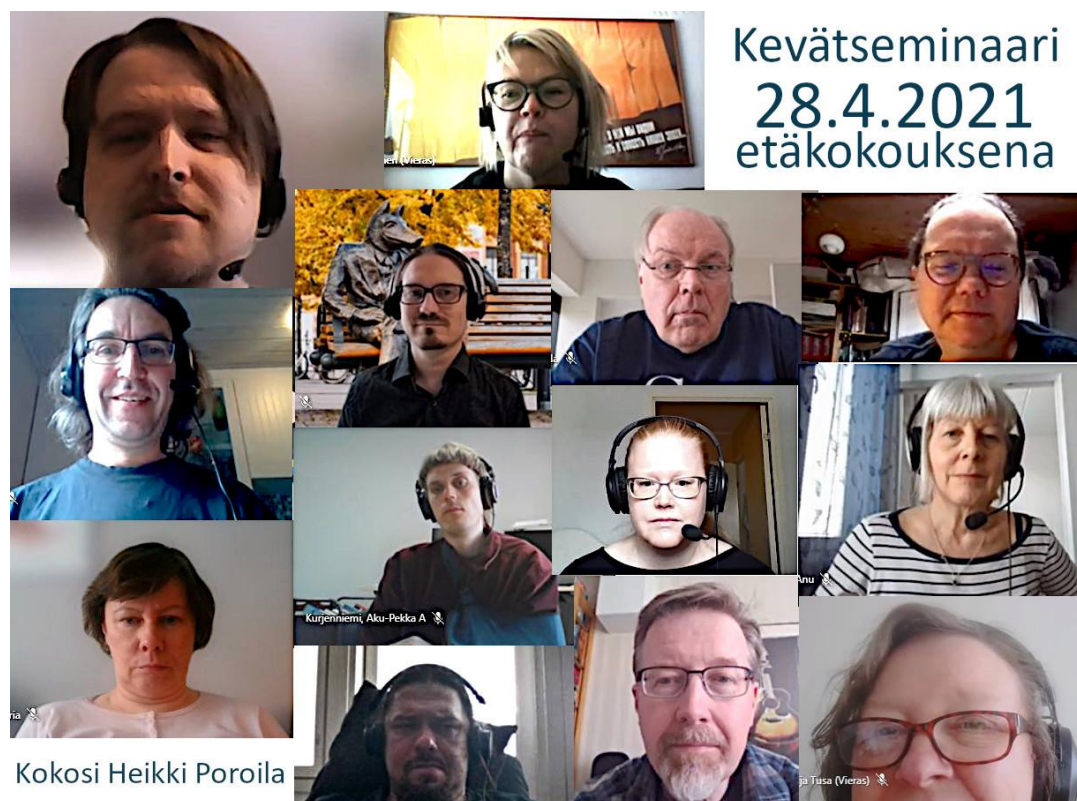
Vikaa voi olla niin sysissä kuin sepissäkin. Ns. kirjapuolen ihmisten halu ymmärtää musiikkia on kokemusteni mukaan vähäistä ellei peräti olematonta. Osa kirjapuolen kollegoista aristelee ja tuntee jopa irrationaalista pelkoa musiikkiaineistoa kohtaan. Yksi selittävä tekijä on oudot hyllyluokitukset ja erikoiset vieraat termit.

Onko liioittelua sanoa, että musiikkipalveluilla ei tällä hetkellä ole vaikutusvaltaisia tukijoita? Varsin yleinen näkemys tähän tuntuu olevan, ettei musiikkipalveluita tarvitse enää tarjota, koska "kaiken" saa muutenkin verkosta. Ei se ole liioittelua. On älyllisesti epärehellistä uskotella itselleen ja muille, että Spotify, YouTube ja Google tarjoavat riittävästi ratkaisuja musiikkia kuunteleville ja musiikista tietoa etsiville. Kaikkea musiikkia ei koskaan tule olemaan digitoituna.

Voitaisiinko musiikkipalveluihin liittyvistä ratkaisuksista käydä valtakunnallista, avointa keskustelua, jossa pöydällä olisivat esimerkiksi saatavuuteen, tarpeisiin, talouteen ja muuttuvaan asiakaskuntaan liittyvät aiheet? Vaikkea kysymys. Pahaa pelkään, että juna on jo mennyt. Periaatteellisella tasolla pidän asiaa kannatettavana.

Haluaisitko haastaa tuntemasi kirjastonjohtajan mukaan keskusteluun? Haastan keskusteluun mukaan Turun kirjastopalvelujohtaja **Rebekka Pilppulan**. ■

Yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjeluetelot tietokantaan

Teksti ja kuvat | Jaska Järvilehto

Yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjeluetelot

Säveltäjät

Yhtenäistettyjen nimekkeiden muutokset

PINGOUD, ERNEST, 1887–1942

Esipuhe

Teokset

Pingoud, Ernest, 1887–1942

64 teosta

TEOSKATEGORIA

Opusnumeroidut teokset 20

Opusnumerottomat teokset 44

MUSIIKINLAJI

foxtrotit	2
iskelmät	15
konsertot	3
marssit	2
muunnelmat (musiikki)	1
orkesterilaulut	1
orkesterimusiikki	15
polkat	1

Hae...

☒ Hae vain yhtenäistetyistä nimekkeistä

KATKAISUMERKKI: *

TYHJENNÄ HAKU

Teokset 1–64

Järjestä: Numerointi

Näytä: 10 20 50 100

1 **Prologue, op4**

1915

orkesteri

2 **Confessions, op5**

1915–1916

orkesteri

■ Marraskuussa 2021 avautunut sivusto [Musiikinluettelointi.fi](https://musiikinluettelointi.fi) sisältää yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjelueteloiden tietokannan, joka perustuu lähinnä **Heikki Poroilan** kokoamiin PDF-muotoisiin ohjelueteloihin.

Säveltäjien teosten tiedoista voi tehdä hakuja sanahaullla joko kokotekstihakuna tai pelkästään yhtenäistettyihin nimekkeisiin kohdistettuna kenttähakuna. Hakutulokset ovat rajattavissa musiikinlajin, soitinnuksen, sävellysajan, esityskielen, sävellajin ja mahdollisten säveltäjäkohtaisten teoskategorioiden perusteella.

Julkaisuhetkellä tietokanta sisältää seitsemän säveltäjän (**Armas Järnefelt, Yrjö Kilpinen, Uuno Klami, Joonas Kokkonen, Otto Kotilainen, Toivo Kuula ja Ernest Pingoud**) ohjeluetelot. Vielä on lisäämättä 63 säveltäjää.

Tietokantamuotoiset ohjeluetelot julkaistaan tekijänoikeuksista vapaana [Creative Commons CC0 1.0 -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Ohjeluetelot: ylläpito > Teosten tuonti

LISÄÄ UUSI TUONTI

Tekijä	Teoksia kpl	Aloitettu	Valmistunut	
Järnefelt, Armas, 1869-1958	155	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	
Kilpinen, Yrjö, 1892-1959	372	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	
Klami, Uuno, 1900-1961	150	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	
Kokkonen, Joonas, 1921-1996	65	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	
Kotilainen, Otto, 1868-1936	268	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	
Kuula, Toivo, 1883-1918	184	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	
Pingoud, Ernest, 1887-1942	64	ALOITETTU	EI VALMISTUNUT	

Kuva 1: Ensimmäinen erä ohjelueteloita matkalla tietokantaan.

Ohjelueteloiden tietokanta on tarpeellinen

Yhtenäistettyjen nimekkeiden ohjelueteloilla helpotetaan musiikinkuvailijoiden työtä. Aikana ennen ohjelueteloita kuvailijan piti muodostaa jokaiselle vastaantulevalle teokselle yhtenäistetty nimeke erikseen omaan asiantuntemukseensa nojautuen. Ohjelueteloiden maailmassa ohjeluetelon laatija on muodostanut teokselle valmiiksi yhtenäistety nimekkeen. Kuvailijan tehtäväksi jää käsillä olevan teoksen tunnistaminen ja sen yhdistäminen käytettävään nimekkeeseen. Ohjeluetelot ovat keskeinen taidemusiikin kuvailun työväline, etenkin, jos kirjastojärjestelmässä ei ole käytössä teosauktori-teettijärjestelmää.

Ohjelueteloiden laadinnasta ja päivittämisestä on ollut lähes yksinomaan vastuussa musiikkikirjastonhoitaja emeritus Heikki Poroila. Ammattikunnan kannalta on ollut kätevää, että yksittäinen aktiivinen ja asiantunteva henkilö on ottanut hoitaakseen työnsä urakan. Muutamia vuosia sitten suomalaista musiikkikirjastomaailmaa kuitenkin ravisutti kaksi tapahtumaa: Heikki Poroila jäi eläkkeelle 2015 ja suomalaiset luettelointisäännöt korvattiin RDA-kuvailusäännöillä Kansalliskirjastossa ja Melinda-yhteisluettelossa 2016. Poroilalle ei ole ilmestynyt seura-

jaa, joka olisi valmis ottamaan hoitaakseen ohjeluelteloiden päivittämisen, niiden muokkaamisesta RDA:n mukaiseksi puhumattakaan.

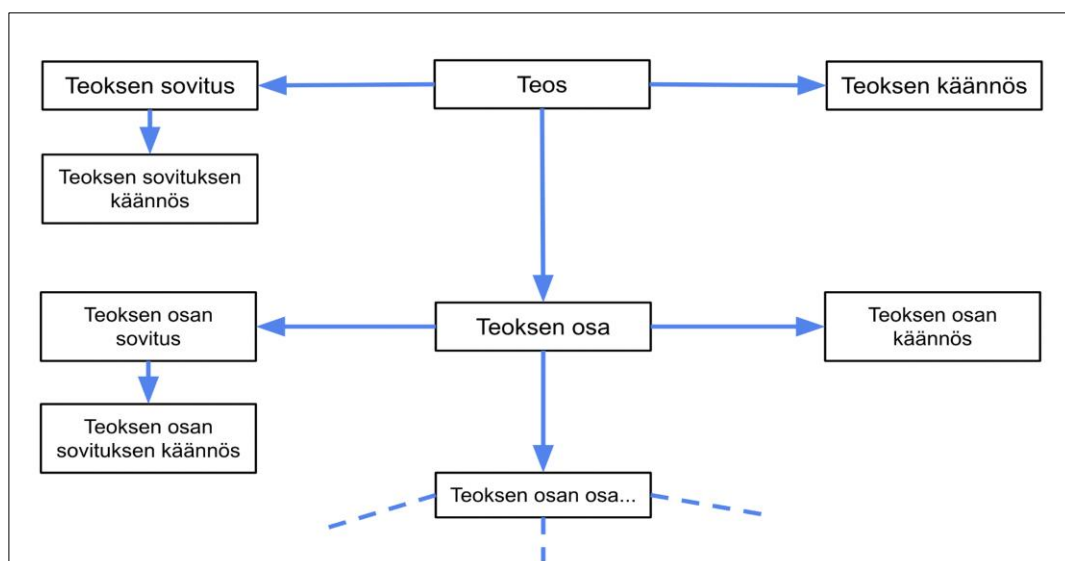
Kaikkien kuvailijoiden käytettävissä olevan kansallisen teosauktoriteettirekisterin puuttuessa ohjelueltelot toimittavat teosauktoriteettien virkaa. Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä Muusa on linjannut, että ohjeluelteloiden yhtenäistetyt nimekkeet ovat ohjeellisia muotoja myös RDA-aikakaudella. Tosin sillä varauksella, että jokaisen kuvailijan on muutettava ohjelueltelon tarjoama nimeke RDA:n mukaiseksi. Vaatimus ei ole realistinen käytännön kuvailutyön arjessa. Muusa-ryhmässä onkin vuosien mittaan keskusteltu useampaan otteeseen siitä, että ohjelueltelot tulee päivittää RDA-aikaan, jotta ne ovat käyttökelpoisia nykyaikaisessa musiikkikuvailussa. Ongelmaksi on muodostunut, että kenelläkään ei ole ollut halua ryhtyä käymään luetteloita läpi. Ei ole myöskään ollut mitään keskitettyä tietokantaa, johon yhtenäistettyjen nimekkeiden päivitetty muodot voitaisiin tallentaa.

Kesäloman 2020 ratoksi pohdiskelin, että ohjeluelteloiden päivittämiseen tarvittavan teknisen alustan puuttuminen on pienellä vaivalla ratkaistavissa oleva ongelma. PDF-muotoiset ohjelueltelot voidaan muuntaa koneellisesti sellaiseen muotoon, joka mahdollistaa niiden viemisen tietokantaan muokattavaksi ja edelleen julkaistavaksi. Lopulta minulla kului tietokantajärjestelmän rakentamiseen iltaisin ja viikonloppuisin liki puolitoista vuotta.

Haasteellinen tietorakenne

Ensimmäinen haaste järjestelmän toteuttamisessa oli ohjeluelteloiden tietosisällön kuvaaminen tietokoneen ymmärtämällä tavalla. Yrityksen ja erehdyksen kautta päädyin tietorakenteeseen, jossa teosten keskeinen tieto tiivistetään neljään pääelementtiin: teokset, osat, sovitukset ja käännökset.

Teoksen elementit ovat tietokannassa erillisinä, toisistaan riippumattomina dokumentteina, jotka on linkitetty toisiinsa. Teoksella voi olla osia, sovituksia ja käännöksiä. Osalla voi olla osia, sovituksia ja käännöksiä. Sovituksella voi olla käännöksiä. Käännöksen alla ei voi olla mitään. Teokseen sisältyvien elementtien lukumäärä ei ole rajoitettu: teoriassa teoksella voi olla ääretön määrä osia, joilla voi olla ääretön määrä osia ja niin edelleen.

Kuva 2: Teos, osa, sovitus ja käännös tietorakenteessa.

Ohjeluettelon tuominen tietokantaan

Prosessin aluksi Python-kielellä kirjoitettu ohjelma tutkii PDF-ohjeluetteloa ja poimii tekstistä tietoelementtejä sille kerrottujen sääntöjen perusteella. Näitä tunnistettavia tietoelementtejä ovat yhtenäistetty nimeke, opusnumero, sävellysaika, soitinmusiikki ja kantaesityksen ajankohta. Tietoelementtien tunnistamissääntöjä on tarpeen hienosäätää ohjeluettelokohtaisesti vastaamaan kulloisenkin ohjeluettelon taittoa ja typografiaa. Tekstistä tunnistetut tietoelementit ohjelma tallentaa CSV-taulukkotiedostoksi.

Kuva 3: Ernest Pingoudin teoksesta tunnistetut tietoelementit. Taiteilijan näkemys.

Ohjelman tuottama taulukkotiedosto tarkistetaan ihmissilmällä ja tuodaan tietokantaan. Tuonnin yhteydessä teoksiin lisätään viittaukset tietojen lähteenä olevaan ohjeluetteloon.

Tuonnin yhteydessä teokset voidaan lisäksi liittää säveltäjäkohtaisiin teoskategorioihin Boolean logiikkaan perustuvilla säännöillä. Esimerkiksi Pingoudin teokset saavat automaattisesti kategoriakseen “opusnumerolliset teokset” tai “opusnumerotottomat teokset” sen mukaan, onko teoksella opusnumero vai ei.

Ohjeluettelot: ylläpito > Teosten tuonti > Järnefelt, Armas, 1869-1958 TALLENNNA TEOKSET TIETOKANTAAN

Tuonnin asetukset

Lisää teoksiin lähteet

☒ Poroila, Heikki (2012). Yhtenäistetty Armas Järnefelt. Yhtenäistettyjen nimekkeiden ohjeluettelo. Helsinki, Suomen musiikkikirjastoyhdistys. Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja, 134. PDF. ISBN 952-5363-33-3.

Lisää teoksiin yhtenäistetyin nimekkeen luomisaika

☒ Lisää teoksiin yhtenäistetyin nimekkeen luomisaika

01.11.2012

Lisää teoksiin yhtenäistetyin nimekkeen huomautus

☒ Lisää teoksiin yhtenäistetyin nimekkeen huomautus

Poroila 2012

Kuva 4: Armas Järnefeltin ohjeluettelon teoksiin tuonnin yhteydessä lisättävät viittaukset.

Yhtenäistettyjen nimekkeiden muokkaaminen

Tietokantaan tuotuja teoksia muokataan järjestelmän omalla kuvailutyökalulla. Jokainen teoksen tietoihin tehty muutos tallentuu järjestelmän sisäiseen versionhallintaan. Muutokset ovat tarvittaessa peruttavissa ja aiempi tieto palautettavissa.

Yhtenäistetyin nimekkeen muokkaaminen siirtää yhtenäistetyin nimekkeen aieman muodon automaattisesti viittausmuodoksi “vaihtoehtoiset nimekkeet” -kenttään. Yhtenäistetyin nimekkeen muutoshistoria on näkyvissä myös julkisesti.

Yhtenäistetyin nimekkeen yhteyteen voidaan tallentaa tieto aakkostuksessa ohitettavien merkkien määrästä, mikäli nimeke alkaa artikkelilla. Nimekkeelle voidaan määritellä kieli, aakkosto ja käytetty translitterointi esimerkiksi silloin, kun venäjänkielinen nimeke on translitteroitu latinalaisille aakkosille. Olen tehnyt testejä automaattisella kielentunnistuksella, mutta tulokset ovat olleet sen verran satunnaisia, että vielä toistaiseksi nämä tiedot on parempi lisätä käsityönä.

Yhtenäistetty nimeke

Konsertot, piano, orkesteri, nro 1, op8

Ohitettavat merkit

0

Nimekkeen kieli

Arvelen, että nimekkeen kieli voisi olla **norja**.

Aakkosto

latinalainen

Translitterointi

Huomautus teoksen yhtenäistetyistä nimekkeistä

Muutoshistoria

1 01.07.2014 Konsertot, piano, ork., nro 1, op8

Poroilla 2014

2 07.11.2021 Konsertot, piano, orkesteri, nro 1, op8

Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä Muusa

Kuva 5: Yhtenäistetty nimeke ja sen muutoshistoria järjestelmän hallintanäkymässä. Tilanne on lavastettu.

Tulevaisuuden näkymiä

Ohjeluetteloita on tarkoitus viedä tietokantaan ripeään tahtiin. Tietokantaan tallennettujen yhtenäistettyjen nimekkeiden päivittäminen RDA:n mukaisiksi tulee jossakin vaiheessa musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä Muusan asialistalle. Järjestelmä tarjoaa mahdollisuuden myös aivan uusien ohjeluetteloiden laatimiseen vaikka ryhmätyönä, mikäli siihen on innostusta. Jos Kansalliskirjasto tulevaisuudessa toteuttaa kansallisen teosauktoritietorekisterin, ovat ohjeluetteloiden yhtenäistetyt nimekkeet tarvittaessa siirrettävissä tietokannasta koneluettavassa muodossa. ■

Kuva | Kristiina Hoikka

Haastattelussa Marko Niemelä, Rovaniemen musiikkikirjaston aktiivi

Kysymykset | Tuomas Pelttari

Vastaukset | Marko Niemelä

■ Erikoiskirjastonhoitaja **Marko Niemelästä** välittyy innostus musiikkikirjastotyöhön. Niemelän mielestä arkinen asiakaspalvelu ja ihmisten kohtaaminen on yhtä olennaista työn sisältöä kuin moninaiset musiikin ilmentymät ja uudistuvat verkkopalvelut. *Intervalli* kysyi Niemelältä, mitä kaikkea Rovaniemen musiikkikirjastossa on tekeillä nyt ja lähitulevaisuudessa. ■

Mitä kuuluu Rovaniemen musiikkikirjastoon syksyllä 2021?

Kiitos hyvää! On ollut mukavaa järjestää musiikkitapahtumia ja pyörittää suhteellisen tavallista musiikkikirjastoarkea. Tapahtumia on ollut viikoittain ja loppuvuodeksi on sovittu kaikenlaista mielenkiintoista. Lokakuussa 2021 musiikki-

kirjaston vahvuuteen liittyi uusi kirjastovirkailija **Ari Hietala**. Hänellä on muusikko- ja graafikkotaustaa. Arin työtehtäviä ovat muun muassa pajatoiminnan pyörittäminen ja äänentoistosta vastaaminen.

Miten kuvailisit työtäsi musiikkikirjastossa?

Monipuoliseksi! Osaston vastaavana ja esimiehenä hommiin kuuluvat toiminnan kehittäminen, kokoelmatyöt, vinkkaaminen, tapahtumatuotanto, markkinointi ja tiedottaminen sekä tärkeimpänä tietenkin asiakaspalvelu rutiiniprosesseineen. Täytyy oikein erikseen mainita, että mielestäni asiakkaiden kanssa jutteleminen musiikista on mitä parasta musiikkikirjastotyötä.

Miten työsi on muuttunut vuosien varrella?

Aloitin musiikkikirjastossa tammikuussa 2001. Kaikki työkaverit ovat vaihtuneet, pahvikortistoa ei enää käytetä eikä levykauppiaille lähetetä enää fakseja. Suurin muutos on tapahtunut tietenkin äänitteiden lainaamisessa. Olen nähnyt mm. CD-levyjen äkkijyrkän nousukauden ja loivan laskun. Muistan, kun iltavuorossa palvelutiskillä istui kaikissa vuoroissa kaksi työntekijää lainaamassa valtavia levy-pinoja. Onneksi työ on siitä monipuolistunut ja käynyt myös mielenkiintoisemmaksi. Musiikkikirjastot ovat hyviä näköalapaikkoja muualla musiikkikulttuurissa tapahtuvien muutosten seuraamiseen.

Mitä projekteja on käynnissä tällä hetkellä?

Tärkein on pajatoiminnan hallittu käynnistäminen – vierastan sanaa *maker space*. Meillä pajalaitteisiin lasketaan kuuluviksi myös vinyylileikkureiden, ompelukoneiden ja 3D-tulostimien lisäksi perinteiset soittimet. Ari Hietala järjestää erilaisia laitteita esitteleviä osallistavia työpajoja. Suunnitelmissa on esimerkiksi näyttää, miten kitaristien kannattaa järjestää pedaalilauta – tai miten rumpali voi tulostaa bassorumpuun bändinsä logon.

Millainen on lappilaisen musiikin tietokanta *PopuLappi*? Miten *PopuLappiin* pääsee?

PopuLappia pääsee selaileman osoitteessa populappi.rovaniemi.fi. Mukaan tietokantaan pääsevät lappilaiset ja lappilaislähtöiset artistit. Kynnys on matala. Tietokanta on suunniteltu mahdollisimman helppokäyttöiseksi ja ylläpidettäväksi. Historia juontaa 2010-luvun alkuun. Tietokanta suunniteltiin yhteistyössä silloisen Lapin taidetoimikunnan läänintaiteilijoiden **Petteri Maljamäen** ja **Hannu**

Raudaskosken kanssa. Kymmenessä vuodessa *PopuLappi* on teknisessä mielessä elegantin harmaantunut. Toiveissa onkin, että lähivuosina pääsisimme julkaisemaan siitä uuden version.

PopuLappi on myös haastatteluja, podcasteja ja kirjastoesiintymisiä. Miten uudet ilmentymät luotiin?

PopuLappi on eräänlainen tuoteperhe, johon kuuluu myös fyysinen, ja jatkuvasti karttuva lappilaisen populaarimusiikin kokoelma, elävän musiikin klubi sekä You-Tubessa julkaistava ohjelma, jossa haastatellaan lappilaisia artisteja. Usein *PopuLapin* vieraat myös esiintyvät – ja joskus myös vinkkaavat lempimusiikkiaan. Laulaja **Jaakko Laitinen** (Väärä Raha -yhtyeestä) julkaisi yhteistyössä Lapin Kansan lisäksi myös mahtavan *PopuLappi*-podcastin. Uusiakin jaksoja on luvassa.

Rovaniemen *Kirjastorokki* järjestettiin jälleen viime syyskuussa. Mitä on *Kirjastorokki*?

Se on elävän musiikkikirjaston järjestämä elävän musiikin legendaarinen tapahtuma, jolla on yli 30-vuotinen historia. Ensimmäistä kertaa se järjestettiin helmikuussa 1990. Vuosien mittaan mukana on ollut valtava määrä paikallisia nuorisobändejä. Nykyisin *Kirjastorokki* järjestetään Rovaniemi-viikolla yhteistyössä nuorisotoimen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös Rock Academy Finlandin puitteissa. Musiikkikirjastossa ovat vierailleet Rock Academyn vieraina esim. **Marko Annala, Matti Mikkola, Noora Louhimo, Marzi Nyman, Mara Balls** ja **Sami Yaffa**.

Sinut tunnetaan Talking-yhtyekokoonpanoista, jotka kertovat eri musiikkilajeista esiintymisen kautta. Mistä konseptissa on kyse?

Talking-vinkkaus on Hannu Raudaskosken ja minun kymmenisen vuotta sitten kehittämä suosittu vinkkausmetodi, jossa kirjaston aineistoa vinkataan kirjastoissa ja kouluissa sekä erilaisissa kylätaloissa ja asukastuvilla käyttämällä elävää musiikkia. Teemana voi olla esim. tyylisuunta, artisti tai yhtye. Esimerkiksi **Jarmo ”Slim Butlerin”** kanssa on jo vuosia vinkattu bluesin historiaa. Vuodesta 2018 mukana on ollut kaupungin virallinen rytmiorkesteri Kunnan Pojat.

Vinkattavia aiheita ovat olleet rock 'n' roll, The Beatles ja Creedence Clearwater Revival. Lisäksi aiheina on ollut mm. haitari, sähköbasso, irlantilainen perinnesävelmusiikki, big band -musiikki ja lastenlaulut. Tuorein vinkkaus kuultiin 25. loka-

kuuta kun Lapin kamariorkesterin huilisti piti Talking Classic -luennon otsikolla *Huilistisia kurkistuksia musiikin historiaan*. Keväällä 2022 on tarkoitus järjestää lisää klassisen musiikin vinkkauksia.

Kuva | Tatu Kantomaa

Miten hyödynnätte Rovaniemen kirjastossa Musiikkikirjastot.fi:n tuottamia valtakunnallisia verkkopalveluita, kuten Levyhyllyt?

Seuraamme itse palvelua ja vinkkaamme sen sisältöjä. *Levyhyllissä* on loistavia artikkeleita, joita jaamme sosiaalisessa mediassa. Olemme hyödyntäneet myös sivuston materiaalipankkia näyttelyissämme. Vahvat suositteluni!

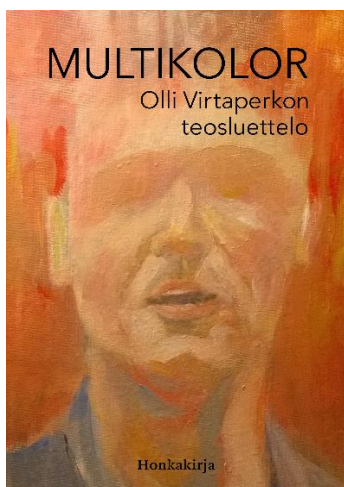
Mitä odotat vuodelta 2022?

Suurimmat odotukset kohdistuvat pajatoiminnan käynnistämisen. Toiveena on, että korona-aika viimein väistyisi kokonaan ja asiakkaat uskaltaisivat sen myötä jalkautua entistä rohkeammin kirjastoihin. Odotan myös paljon hyviä keikkoja ja uusia julkaistavia levyjä, nuotteja, lehtiä ja kirjoja – olemmehan sentään ennen kaikkea musiikkikirjasto! ■

Julkaisu-uutisia

■ Kesäkuuksi 2021 luvattua teosta *MULTIKOLOR : Olli Virtaperkon teosluettelo* (Heikki Poroila, nro 191, Honkakirja) on hierottu vähän pidempään, mutta se on Intervallin ilmestymisen aikaan tulossa painosta ja tilattavissa (Booky.fi, Kirjavälitys tai suoraan heikki.poroila@gmail.com). Sivumääräksi tuli 264, kuvia ja nuottiesimerkkejä on runsaasti. Välittäjien hinta voi vaihdella, suoraan kustantajalta sen saa hintaan 20 euroa + toimituskulut (ALV 0 %).

Luettelo on tehty tiiviissä yhteistyössä säveltäjän itsensä kanssa, ja se on yksityiskohtaisin ja autenttisin koskaan tai missään julkaistu säveltäjän teosluettelo. Luettelo julkaistaan myöhemmin englanninkielisenä ja nuottinäyttein (*incipit*) varustettuna verkossa. Paperikirjasta on tehty jälleen hyvin pieni painos, joten kiinnostuneiden kannattaa olla ajoissa liikkeellä. ■

■ Julkaisusarjan vanhojen nimekkeiden tilaukset lähetetään sähköpostitse osoitteella heikki.poroila@gmail.com. ■

Musiikkia, tanssia ja muutoksia: musiikin hybridikirjasto Kuopiossa

Teksti | Maaria Harviainen

Kuva | Marjut Tikkanen

■ Kuopiossa musiikin alan korkeakoulukirjasto on yhteiskäyttökirjasto kolmelle eri musiikin koulutusasteelle. Se on eräänlainen musiikin hybridikirjasto, jonka pääasialliset käyttäjät ovat Taideyliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulun Musiikin ja tanssin koulutusala sekä Kuopion konservatorio. Kirjastossa työskentelee tällä hetkellä kaksi tietoasiantuntijaa: **Anna Niemi** ja **Soili Voutilainen**.

Kirjaston asiakaskuntaa voi luonnehtia Soili Voutilaisen mukaan vanhalla sanonnalla ”vauvasta vaariin”. Kirjastossa asioivat niin konservatorion muskarilaiset kuin Taideyliopistoon tohtorintutkintoa tai väitöskirjaa valmistelevat sekä eri ikäiset musiikin harrastajat. Kirjastoa käyttävät myös Kuopion kaupunginorkesterin muusikot. Kirjaston asiakaskunta on siis laaja ja se näkyy esimerkiksi tietopalvelutyöskentelyn vaativuutena. Opiskelijoiden ja tutkijoiden aiheet liikkuvat Bachin koraaleista, jazzin teoriasta tai erityispedagogiikasta kontakti-improvisatioon ja nukketheateriin.

Kirjaston tarina kohti nykyistä hybridikirjastoa alkoi 1960-luvun alussa, kun Kuopion musiikkiopiston naistoimikunnan toimesta musiikkiopistolle perustettiin kirjasto. Musiikkiopisto muuttui sittemmin konservatorioksi. Vuonna 1995 kirjasto siirtyi Sibelius-Akatemian ylläpitämäksi. Kuopiossa oli vireä kirkkomusiikin koulutus ja kirjastokin erikoistui kirkkomusiikkiin. 1990-luvulla myös Savonia-ammattikorkeakoulu tuli mukaan toimintaan. Emo-organisaatio vaihtui Taideyliopistoksi vuonna 2013 uuden yhdistetyn yliopiston syntymisen myötä, mutta kirjaston toiminta jatkui kuitenkin edelleen osana Sibelius-Akatemiaa ja Kuopion yksikköä. Vuoden 2017 alusta kirjasto siirtyi osaksi Taideyliopiston yhdeksi kokonaisuudeksi yhdistettyä kirjastoa. Kirjaston toiminnan alue on vuosien kuluessa jatkuvasti laajentunut, Voutilainen kertookin että erityisesti AMK- ja YAMK-tutkintojen myötä asiakasmäärät sekä tiedonhankinnan opetuksen määrä on kasvanut.

Kirjaston aineiston runkona on edelleen laajat musiikin ja erityisesti kirkkomusiikin kokoelmat. Uudet yhteistyökumppanit ovat kasvattaneet aihealueita mm.

kasvatustieteellä, pedagogiikalla, teatteritaiteella ja tanssitaiteella. Lisäksi kirjastossa on laaja kuoro- ja orkesterimateriaalikokoelma, jollaista kovin monella musiikkikirjastolla ei Suomessa ole.

Kuvassa vasemmalla Soili Voutilainen ja oikealla Anna Niemi.

Usean eri organisaation yhteiskäytössä olevassa kirjastossa haasteena ovat elektroniset aineistot. Sekä Taideyliopisto että Savonia amk hankkivat elektroniset aineistot oman organisaationsa käyttöön. Toisen organisaation edustajille aineistot ovat käytössä vain kirjastossa. Aineistojen etäkäyttö on sallittua vain tilaavan organisaation edustajille, mikä on täysin elektronisia aineistoja kustantavien kansainvälisten toimijoiden sanelema käytäntö. Erityisesti pandemian tuomina poikkeusaikoina tämä on ollut Kuopiossakin haastavaa sekä käyttäjille että kirjastolaisille.

Haasteista huolimatta Soili Voutilainen näkee Kuopion musiikkikirjaston tulevaisuuden valoisana. Kolmen organisaation yhteistyö luo myös turvallisuutta. Kirjaston toiminnalla on jatkuvuutta ja taloudellista tukea. Musiikkikirjasto on tärkeä toimija Kuopiossa ja myös sen ympäristössä. Kaukolainat kulkevat sekä ympäristön kirjastoihin että kauemmaksikin ja tietopalvelua tehdään etänä. Kirjastoon vuosikymmenien aikana karttunut huomattava kokoelma on kuitenkin yhä kirjaston rikkaus.

Voutilainen toteaa, että parasta työssä ovat mahtavat asiakkaat. Kuopion kirjastossa onkin onnistuttu säilyttämään lupsakka henki, vaikka töitäkään ei ole ihan vähän. Kirjastolaiset ja asiakkaat oppivat tuntemaan toisensa hyvin ja tiskin yli on syntynyt monia ystävyssuhteita. Kirjaston ensimmäisen hoitajan **Marja Kotkasen** kertoman mukaan ensimmäinen kirjastotila sijaitsi siivouskomerossa. Siitä on onneksi tultu aika kauas. Kirjasto muutti nykyisiin, laajempiin tiloihinsa muutama vuosi sitten. Kirjasto sijaitsee Kuopion musiikkikeskuksen neljännessä kerroksessa, keskellä vilkasta musiikkielämää. ■

Luigi Russolo: *Tramonto* (1946)

Vain muutos on pysyvää?

Teksti | Heikki Poroila

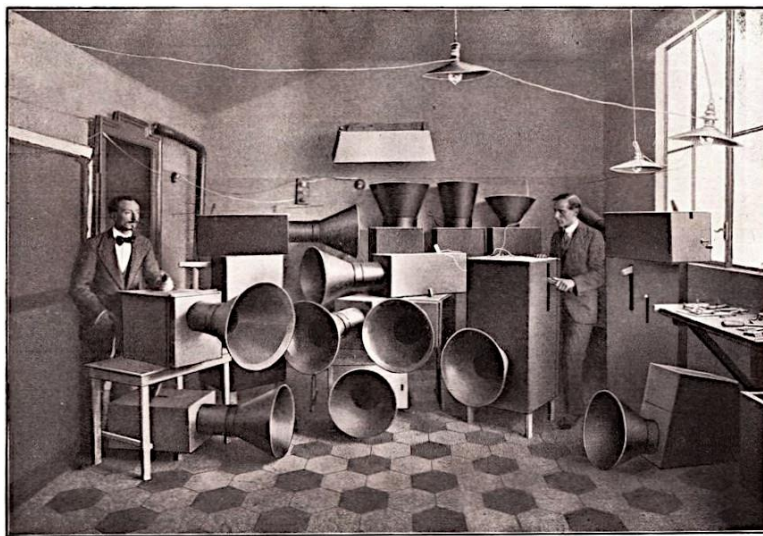
■ Eläkkeellä on aikaa miettiä asioita, jotka musiikkikirjaston arjessa tuntuvat taatusti aika etäisiltä. Kaksi ideaa on pyörinyt mielessä jo pidempään, joten taidan kirjoittaa ne pois dementoituvia aivoja häiritsemästä – ehkä mahdollista lukijaa häiritsemään.

Maksuttomasta kierrättämisestä maksuttoman jakelun turvaamiseen

Olemme tottuneet ajattelemaan, että kaiken kirjastotoiminnan ytimessä on toisaalta aineistojen käyttäminen kirjastossa (hakuteokset, lehtien lukeminen, musiikin kuuntelu), toisaalta aineistojen lainaaminen asiakkaan kotiin. Molemmat soveltavat maksuttoman kierrättämisen periaatetta, lainaaminen tietysti vielä selvemmin, luotetaanhan siinä kansalaisten tilapäiseen huomaan aika merkittäville summilla hankittua kunnan omaisuutta.

Verkkojakelun aika ja maailma pakottavat miettimään myös kierrätyksen ideaa uudesta näkökulmasta. Ei niin, että perinteisessä tavassa olisi yhtäkkiä jotain vikaa, vaan koska verkossa olevaan aineistoon on vaikea suhtautua. Se on vielä jotenkin mielletty, että verkon maksulliset sisältöpalvelut ovat maksuttoman kirjaston kannalta ongelma. Yrityksiä niiden hankkimiseen on ollut, mutta molemminpuolisia menestystarinoita on vähän (Naxos Music Library). Erityisesti e-kirjojen valikoima on pysynyt epätyytyttävänä, koska kustantajatkaan eivät oikein tiedä, haluavatko he pitää kirjastot mukana jakelussa vai lempata lopullisesti ulos kuvioista.

Tekijänoikeuslait eivät anna kirjastolaitokselle mitään aseita osallistua kaupallisen verkkojakelun tarjontaan maksuttomalla vaihtoehdolla. Laki antaa sisällön tuottajalle oikeuden määrätä käytön ehdoista. Lakisääteisiä oikeuksia verkkosisältöihin ei kirjastoilla ole, eikä niitä todennäköisesti myöskään tule, vaikka pahasti jälkijunnassa lain huonous onkin paljastunut monille hyväuskoisille. Hankkeita kansallisen ”digikirjaston” luomiseksi on, mutta en uskalla ennustaa niille hyvää tulevaisuutta, jollei OKM yhtäkkiä avaa piikkiä kustantajien tarpeiden tyydyttämiselle. Laki on oikeudenhaltijan puolella tiukasti.

LUIGI RUSSOLO

Nel Laboratorio degli Intonarumori a Milano.

UGO PIATTI

Toisaalta on totta, että kirjastoilla riittäisi myös ei-kaupallisen ja tekijänoikeudellisesti vapaan aineiston jakelussa valtavasti tekemistä (siitä lisää tuonnempana). Jos kuitenkin lähdetään vanhasta ajatuksesta, että kirjastolaitoksena tehtävänä on taata kaikille kansalaisille pääsy kulttuurin ja sivistyksen lähteiden pariin ilman kohtuuttomia kynnyksiä, kaupallisten toimijoiden lakisääteinen monopoli verkossa on aika ärsyttävä asia. Voi olla, että kustantajien tämänhetkinen lellikki eli äänikirjat ovat lähivuosien trendi, joka ei tallennemuotoisena uhkaa vielä kirjastojen roolia.

Mutta jos kirjojen Spotify joskus syntyy laajalla valikoimalla ja ennen muuta ilman painettua tai luettua vaihtoehtoa, kirjastopalveluita uhkaa tosissaan jääminen maksuttoman jakelun osalta rannalle ruikuttamaan. Asiaa ei voi ratkaista millään kansallisella poikkeuksella, jollaisesta usein kuuluu puhuttavan. Suomi ei voi säätää lakia, joka sallisi kirjastojen saada jonkin maksuttoman jakelun kanavan käyttöönsä. Kun Suomi liittyi EU:hun, tämä ovi sulkeutui. EU:n tasolla lakia ei tulla missään tapauksessa keventämään kirjaston toiveiden mukaan. Ne toiveet murskattiin jo 1990-luvulla.

Olen pohtinut tätä asiaa noin 25 vuotta eli koko sen ajan, jonka nykyinen kansainvälinen tekijänoikeuslainsäädäntö on ollut voimassa. En ole keksinyt parempaa konstia kuin pitää tiukasti kiinni tallenteista jakelutapana. Toistaiseksi onkin harvinaista, että jokin valtavirran tuote olisi saatavana pelkästään suoratoistona tai digitaalisena latauksena. Mutta jos nuorimmat sukupolvet alkavat ohittaa kaikki

ääniteformaatit, levyfirmojen pomot kyllä myyvät heille mielellään pelkkiä bittejä uudelleen ja uudelleen.

Optimistisimmat visionäärit ovat sitä mieltä, että jo nykyiset suoratoistopalvelut toteuttavat ja turvaavat maksuttoman jakelun tavoitteen. Saahan Spotifyn kai edelleen mainosten saastuttamana ilmaisversiona. Jos ”kaikki” uutuudet löytyvät suoratoistoista, kuka tai mikä jää palvelutta? Suoraan sanoen suurin uhka tällä hetkellä onkin, että kirjastopäättäjät hävittävät näköalattomasti fyysiset kokoelmat siinä kuvitelmassa, ettei suoratoistopalveluiden maailmassa kirjastojen omia kokoelmia enää tarvita. Se olisi jättimäinen virhe, jonka hintaa en halua edes ajatella.

Mutta ei senkään puolesta viimeisiä rahojaan kannata riskeerata, että kaupalliset suoratoistopalvelut hoitavat kunnolla musiikin koko kentän. Sitä ne eivät ole tehneet tähänkään asti, eikä kaupallisuuden logiikka salli pienilevikkisimmän musiikin paapomista. Jos joku idealisti sellaista haluaisikin harjoittaa, firman talouspuolen notaarit tulevat kyllä ilmoittamaan, ettei sellainen peli vetele. Tällä hetkellä on myönnettävä, ettei musiikkikirjastoilla ole takuuvarmaa keinoa turvata edes sivistyksellisesti tärkeän sisällön maksutonta jakelua digitaalisissa tietoverkoissa.

Pitäisikö kirjastojen luetteloida myös suoratoistopalveluiden tarjontaa?

Olen julkisesti edustanut näkemystä, jonka mukaan nykyiset suoratoistopalvelut ovat hyvän musiikkikirjaston liittolaisia, kaupallisesti toimivia tukipalveluita. Tämä voidaan vielä melko laajasti hyväksyä yhtenä tulkintana maailman menosta. Mutta kun olen ehdottanut, että kirjastot ryhtyisivät luetteloimaan (nykykielellä ”kuvailemaan”) myös oman kokoelmansa ulkopuolisia sisältöpalveluita, reaktiot ovat vaihdelleet tyrmistyksestä synkkään hiljaisuuteen.

Ajatus on huima, mutta vain siinä valossa, että työtä olisi mielettömän paljon. Kaupalliset toimijat ovat suoraan todenneet, että kirjastojen apu kelpaisi, mutta siitä ei olla valmiita maksamaan. Suoratoistopalveluita laadukas luettelointi ei suuremmin kiinnosta, koska niiden palvelun ytimessä ei ole laatu vaan määrä. Miksi sen pitäisi kiinnostaa kirjastojakaan, jotka eivät voisi vaikuttaa ”hankintoihin” ja suoratoistokokoelma on aina satunnainen (nykykielellä ”kuratoimaton”)?

En edes yritä hahmottaa kaikkia niitä kohteita, joita kirjaston ulkopuolella olevien sisältöjen luettelointi voisi kattaa. Lyhyesti sanoen tällaisia sisältöjä on valtavasti, koska kirjastojen ulkopuolella ei ole luetteloinnin asiantuntemusta eikä myöskään

sen hyötyjen tuntemista ja tunnustamista. Mutta jos rajataan pohdinta pelkästään musiikin suoratoistopalveluihin, niiden kokoelmien luotteloiminen *bona fide* olisi yksinkertaisesti kulttuuriteko. Se voisi kenties lisätä myös kaupallisen toimijan jahtaamien klikkausten määrää (siksi, että laadukas luotteloiminta tarjoaa valtavan määrän uusia klikkausosuman mahdollisuuksia), mutta sitä tärkeämpää olisi, että palvelun käyttäjä saisi laadukkaan tiedonhaun ansiosta valtavasti lisää hyötyä.

Ymmärrän, miksi kirjastojen budjetteja vahtiville päättäjille tällainen idealismi edustaa taloudellista typeryyttä ja kunnallispoliittista mahdottomuutta. Näin siitä huolimatta, että toiminnalla tietysti lisättäisiin myös omien kuntalaisten elämän laatua siinä missä kaikkien muidenkin. Siksi ainoa realistinen näkymä lieneekin, että tällaisen epäitsekään yhteistä hyvää tavoittelevan luotteloinnin voi toteuttaa vain joko valtion taloudellisella tuella (kuten silloin, kun OKM tuki taloudellisesti HelMet-kirjastojen Tikkurilan musiikkivaraoston kokoelman takautuvaa luottelointia noin 10 vuoden ajan vuosina 2005–2015) tai musiikin luotteloijien ammattikunnan vapaaehtoisuudella.

Ennen kuin rupeatte tilaamaan minulle paikkaa Niuvanniemestä, haastan jokaisen testaamaan vaikka vain ajatuskokeena vastauksen ”ei ole meidän tehtävämme” sijasta vastausta ”miksipä emme ottaisi sitäkin vastuullemme”. Minusta on älyllisesti rehellistä pohtia, miten tuollainen underground-luotteloiminta käytännössä toteutettaisiin. Jos emme edes pohdi, alistumme vastaan sanomatta poistumaan kirjastojen ja sivistisyhteiskunnan historiasta. Itse en siihen suostu, vaikka tiedän, että kuolema minutkin lopulta syliinsä kopppaa. ■

Luigi Russolo: *La revolte* (1911)

Viron musiikkikirjastoyhdistys juhli 30-vuotista taivaltaan

Teksti | Nunna Theososti (Aurika Gergeležiu)

Kuvat | Avo Kartul, Kristina Pai ja Siim Pärsimägi

■ 8. lokakuuta pidettiin Viron kansalliskirjastossa Viron musiikkikirjastoyhdistyksen (Eesti Muusikakogude Ühendus – EMKÜ) 30. vuotispäivän juhlakokous. Osanottajia oli noin 30 kaikista jäsenkirjastoista Viron eri puolilta. Mukana olivat nykyisen puheenjohtajan **Heidi Heinmaan** lisäksi myös kaikki edelliset puheenjohtajat **Avo Kartul**, **Aurika Gergeležiu** (nykyisin nunna Theososti) ja **Kaie Viigipuu-Kreintaal**. Kaksi viimeksi mainittua eivät ole enää musiikkikirjastoalalla. Avo Kartul oli ainoa, joka on ollut mukana vuoden 1991 tammikuusta asti. Silloin perustettiin työryhmä laatimaan yhdistyksen säännöt, jotka hyväksyttiin yhdistyksen virallisessa perustamiskokouksessa 12. marraskuuta 1991. Kahden kokouksen välissä vaihtui myös valtiomuoto - musiikkikirjastoyhdistys syntyi jo itsenäiseen Viroon!

Olen itse ollut alalta poissa jo noin 11 vuotta, mutta ilomielin totesin, että musiikkikirjastoihmiset ovat uskollista porukkaa: edelleen ovat aktiivisina **Enne Roost** ja **Reet Roosi** Pärnun kaupunginkirjastosta, **Meery Salu** Tarton kaupunginkirjastosta, **Merle Hansen** Harjun maakuntakirjastosta, **Rita Tammetalu** Länsi-Virumaan

keskuskirjastosta, **Inga Kuljus** Vörumaa keskuskirjastosta, **Ilvi Rauna** kollegoineen Musiikkiakatemian kirjastosta ja **Katre Riisalu** kollegoineen Kansalliskirjastosta. Mukana olivat myös Arvo Pärtin keskuksen ja Viljannin perinnemusiikin keskuksen edustajat.

Juhlakokouksen pääesitelmän piti puheenjohtaja Heidi Heinmaa, joka esitti yleiskatsauksen yhdistyksen vaiheisiin. Aika mielenkiintoisia olivat alkuperäiset asiakirjat, rekisteritodistukset ja ensimmäiset säännöt, joissa määriteltiin yhdistyksen tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Miten on yhdistyksen toiminta vastannut niihin tavoitteisiin? Voi epäilemättä sanoa, että kaksi päämäärää – täydennyskoulutus ja musiikkikirjastotyön käytännön ohjemateriaalien laatiminen – ovat olleet vakavasti esillä koko ajan. Molemmissa on erittäin tärkeä rooli ollut myös Suomen musiikkikirjastoyhdistyksellä, jonka kautta on järjestetty opinto- ja kokousmatkoja virolaisille kollegoille Suomeen. **Heikki Poroila** ja **Pirjo Hakuni** ovat olleet kouluttajina myös EMKÜ:n järjestämässä täydennyskoulutuksessa. Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisut, erityisesti luetteloinnin ja sisällönkuvailun oppaat sekä yhtenäistettyjen nimekkeiden luettelot ovat olleet sekä esimerkkeinä omien oppaitten laatimisessa että hyödyllisiä käytännön työssä. Hyvin tärkeä oli myös tekijänoikeusaiheinen tiedonvaihto.

Kokouksen virallisessa osassa kuultiin vielä kolme esitelmää: vanhojen näppäinsoittimien (luuttu yms.) soittaja ja opettaja **Robert Staak** puhui vanhan musiikin tutkimisesta, musiikkitieteilijä **Brigitta Davidjants** piti mielenkiintoisen katsauksen virolaisista naisista punk-musiikissa 1970-luvusta alkaen ja kansantieteilijä **Aimar Ventsel** puhui siitä, miksi musiikkikirjasto tarvitsee musiikkikirjaa.

Kokous pidettiin kansalliskirjastossa juuri ennen isoa remonttia, joten kaikilla osanottajilla oli mahdollisuus kierrokselle kansalliskirjaston salapaikkoihin, joihin lukijoilla ei ole muuten pääsyä. Niin tutustuimme rakennukseen maanalaisesta pohjakerroksesta ylemmän pyramidikattoon asti. Tämä kierros todisti osaltaan, miten vakavasti kansalliskirjasto tarvitse kunnon peruskorjauksen.

Päivän lopuksi oli mahdollisuus kahvin ja juhlakakun vieressä vaihtaa vapaasti kuulumisia kollegojen kanssa. Oli samanlainen hyvä ja rento tunnelma, kuten muistan kaikista varhaisemmista tapaamisista, joista ei puuttunut myöskään spontaania laulua.

Koronapandemian aiheuttamien rajoitusten takia ei juhlakokoukseen kutsuttu ulkomaalaisia vieraita. Haluankin tämän pienen kirjoituksen välityksellä lähettää terveisiä ja kiitoksia Suomen musiikkikirjastoyhdistykselle ja sen tutuille sekä erityisesti Heikki Poroilalle ja Pirjo Hakunille, joilla on ollut suuri merkitys meidän yhdistyksellemme. ■

EMKÜ:n neljä puheenjohtajaa vasemmalta Kaie Viigipuu-Kreintaal, nunna Theososti (Aurika Gergeležiū), nykyinen puheenjohtaja Heidi Heinmaa ja Avo Kartul.

IAML juhlisti 70-vuotista taivaltaan etäkongressissa – IAML Online, 26.- 30.7.2021

Teksti | Jaska Järvilehto

■ Koronapandemia on pakottanut myös musiikkikirjastojen maailmankongressin ainakin tilapäisesti muuttamaan tapojaan. Kesällä 2020 IAML järjesti pienimuotoisen liki improvisoidun etäkongressin, mutta tämän vuoden virtuaalinen kokoontuminen sen sijaan oli alun alkaenkin verkkotapahtumaksi suunniteltu.

Juhlakongressi käynnistyi IAMLin historioitsija **John Wagstaffin** (Cambridge University) katsauksella IAMLin 70-vuotiseen historiaan ja järjestön varhaisten vuosien avainhenkilöihin. Presidentiksi valittu (president elect) **Pia Shekter** (Göteborgs universitet) puolestaan esitteli vuosien varrelta koottua kuvakavalkadia, joka on nähtävissä IAMLin verkkosivuilla: <https://www.iaml.info/iaml-70>

Kongressi järjestettiin yhteistyössä Digital Libraries for Musicology (DLfM) -kongressin (<https://dlfm.web.ox.ac.uk/>) kanssa. Tutkimushankkeiden esittely toi ohjelmaan sekä laajuutta että syvyyttä. Toivottavasti nyt nähdyistä digitaalisista kokeiluista ja visioista jotkut realisoituvat tulevaisuudessa osaksi musiikkikirjastojen arkea.

Kongressin yleiskokouksessa valta siirtyi vihdoin uudelle presidentille Pia Shekterille. Koronapandemian takia **Stanisław Hrabian** (Uniwersytet Jagielloński, Krakova) presidenttikausi kesti neljä vuotta normaalin kolmen sijaan. Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen ehdotuksesta **Jaska Järvilehto** (Yle Arkisto) valittiin Archives and Music Documentation Centres -jaoston varapuheenjohtajaksi.

Mikäli kulkutaudit ja luonnonmullistukset sen suovat, kokoontuu IAML seuraavan kerran 24. –29.7.2022 Prahassa. 70-vuotiaan Iso-Britannian ja Irlannin IAML-yhdistyksen juhluvuonna 2023 kansainvälinen tapaaminen järjestetään Cambridgesssä. Etelä-Afrikan Stellenboschin kongressi siirtyi tämän myötä vuoteen 2024. Vuoden 2025 kongressi järjestetään Salzburgissa ja juuri saapuneen tiedon mukaan Kreikan Thessaloniki on valittu vuoden 2026 kongressin pitopaikaksi. ■

Ivarin lepotuoli

■ Tällä palstalla kaikkien alojen asiantuntijamme **Ivar Lintel** vastaa lukijoiden lähettämiin musiikki- ja kirjastoaiheisiin kysymyksiin. Voit lähettää oman kysymyksiä osoitteeseen intervallilehti@gmail.com, merkitse viestin otsikoksi “Ivarin lepotuoli”. ■

☝ Armahin Ivar! Olin pudota ergonomiselta satulatuoliltani kun huomasin, että osa musiikkiaineistosta lojuu suurimman osan vuodesta täysin tyhjän panttina pölyä keräämässä. Eihän tällainen peli vetele! Tottahan nyt jokaisen nuottivihkon ja cd-pyörylän on aktiivisella kierrolla ansaittava paikansa verovaroin ylläpidetyssä kokoelmassa. Onko asialle tehtävissä jotakin vai kyöräänkö joulumusiikin oikopäätä ongelmajätteen tilastoja pilaa-masta? – lines Kepler, Kärsämäki

Tsot tsot, älä itke lines. Kyllä joulumusiikista on muuhunkin kuin kukkuralleen lastattujen ostoskärryjen vauhdittamiseen pitkin supermarkettien käytäviä fiskaalivuoden viimeisen kvartaalin lähestyessä loppuaan. Uskallan jopa väittää, että joululaulujen runsaudensarvesta sopii ammentaa vuoden ympäri kausijuhlaan kuin kausijuhlaan. Vappunahan perinteisesti “sammuttaa kaikki väki”. Juhannuksen sää-tiedotus puolestaan lupaa vuodesta toiseen “hanget korkeat nietokset”. Nyt vain ripaus luovuutta aineiston markkinointiin ja lainaustilastot nousuun!

Välimatkan symboliikkaa – Intervallin logokilpailun voittaja uskoo yksinkertaisuuteen

Kysymykset | Tiina Tolonen

Vastaukset ja kuva | Oskar Salo

■ Intervallin uuden tulemisen yhteydessä keväällä 2021 päätettiin lehden toimittussihteerin Heikki Poroilan ehdotuksesta julistaa avoin kilpailu oman logon löytämiseksi. Kilpailu julistettiin käynnistyneeksi lehdessä olleessa ilmoituksessa ja ehdotusten vastaanoton takarajaksi sovittiin 31.8.2021. Seuraavan, syksyllä ilmestymässä olevan Intervallin kannessa toivottiin komeilevan siis lehden uusi logo.

Arvelimme toimituskunnassa jo etukäteen, että kesäaika tulee olemaan hiljaista ehdotusten suhteen ja niitä tultaisiin saamaan todennäköisesti lähempänä kilpailujan päättymistä. Ensimmäinen ehdotus saatiin aivan elokuun alkupäivinä ja lopulta niitä kertyi odotettuakin enemmän eli yhdeksän. Viimeinen tuli kirjaimellisesti ”viime minuuteilla”. Toimituskunta sai sitten odotettua haastavamman tehtävän valita monesta hyvästä ehdotuksesta se paras.

Valintatilaisuudessa käytiin runsaasti keskustelua puolesta ja vastaan. Erittäin hyviä perusteluja kuultiin ja välillä alkoi jo lähes usko loppua siihen, että valinta saataisiin tehtyä. Keskusteluista ja moninaisten mielipiteiden joukosta nousi kuitenkin aina esille yksi ehdotus, joka lopulta yksimielisesti valittiin Intervallin uudeksi logoksi. Voittaneen ehdotuksen takana on **Oskar Salo**, jota haastattelimme voiton jälkeen. ■

Kerro muutamalla lauseella itsestäsi

Olen Osku, itseoppinut graafikko läntiseltä Uudeltamaalta. Olen naimisissa ja kahden teinipojan isä. Perheessämme on lisäksi kaksi kuusivuotiasta kääpiöpinseriä. Nykyisessä graafikon työssäni olen ollut 10 vuotta.

Mistä sait inspiraation voittaneeseen logoehdotukseesi? Onko siinä jotakin musiikkikirjastoihin liittyvää symboliikkaa?

Istuskelin yhtenä elokuun lauantaina odottelemassa vaimoani Leppävaaran Sellon kirjastossa. Olin juuri lukenut eri aikakauslehtiä ja mietiskelin että miten kuluttaisin aikaani ennen kuin vaimoni työpäivä päättyisi. Googlasin sanan ”logokilpailu”, ja tämä tuli vastaan.

Taisin olla sopivan inspiroivassa ympäristössä logon tekemiseen ja se syntyiikin melko nopeasti. Oranssit i:n pisteet sain ehdotukseeni [Musiikkikirjastot.fi](https://musiikkikirjastot.fi) logosta. Googlasin myös erilaisia logoja sopivilla hakusanoilla, jotta logo ei olisi tahattomasti matkittu jostakin jo olemassa olevasta.

Logon fontiksi valikoitui lihavoitu kirjasintyyppi, sillä useiden lehtien nimet kirjoitetaan samantyylisesti. Jotta logo olisi kuitenkin yksilöllinen muokkasin joitakin kirjaimia jonkin verran, ettei olisi täsmälleen kuten fontin kirjaimet. Google fonts -valikoimasta löytyy fontti nimeltä *Josefin Sans*, jonka bold -leikkaus on melko samankaltainen tämän logon kanssa.

Melko nopeasti päädyin siihen, ettei Intervalli -lehden logossa ole tarpeen käyttää musiikki- tai kirja-aiheista symboliikkaa. Kokeilin kyllä logosta versiota, jossa olisi tyylitelty nuottiviivasto, mutta lopputuloksena on parempi, että logo on mahdollisimman yksinkertainen. Mielestäni ainut symboliikka mikä jäi logoon, on itse sanan *intervalli* merkityksen symboliikka, sillä sanahan tarkoittaa välimatkaa ja oranssien i-pisteiden väliin tavallaan jää koko logo.

Mikä on oma suhteesi musiikkikirjastoihin tai kirjastoihin yleensä?

Viihdyin lapsuudessa, nuoruudessa ja opiskeluaikoina paljon kirjastoissa, sillä olin oppinut lukemaan jo alle kouluikäisenä. En ole juurikaan kertomakirjallisuutta lainannut kirjastoista, viihdyin enemmän tietokirjallisuuden parissa. Lainasin myös

melko paljon CD-levyjä, usein ostin itselleni kuuntelun jälkeen sen levyn, josta pidin. Perheen perustamisen jälkeen kirjastoissa käynti ei ollut enää kovin tärkeä ajanviete. Mutta nyt kun pojat ovat aikuisiän kynnyksellä ja vaimollani uusi työ, minulla on taas mahdollisuus viettää enemmän aikaa kirjaston palveluiden äärellä.

Minkälainen musiikki on tehnyt sinuun vaikutuksen tai kuunteletko mielelläsi jotain tietynlaista musiikkia työskennellessäsi?

Olen aina kuunnellut musiikkia monipuolisesti, rockia, poppia ja elektronista tanssimusiikkia ehkä eniten. En varsinaisesti ole koskaan erityisesti fanittanut ketään artistia tai yhtyettä. Olen sitä mieltä, että nykyään on niin monen kaltaista musiikkia mahdollista kuunnella, että helpointa on kun valitsee musiikin ihan oman fiiliksen mukaan. ■

Muska-ryhmän kuulumisia

Teksti | Maaria Harviainen & Tiina Tolonen

■ Muska-ryhmä on elänyt viime kuukausina hiljaiseloa, mutta ei täysin toimettona. Ryhmässä on työstetty musiikin tiedonhankinnan avointa oppimateriaalia, joka tulee olemaan kaikille avoin ja vapaasti käytettävä. Oppimateriaalissa on tarkoitus hyödyntää pelillisyyttä ja rakentaa helposti lähestyttävä tietovisamainen kokonaisuus. Jos olet kiinnostunut musiikin tiedonhankinnan pelillistämisestä, ota yhteyttä ryhmäläisiin (Maaria Harviainen ja Tiina Tolonen) ryhmän postilaatikon muskaposti@gmail.com kautta.

Muska-ryhmä haluaa myös tehdä tutuksi oppilaitosten julkaisuarkistoja kaikille käytettäväksi. Julkaisuarkistot ovat lähtökohtaisesti avoimia kaikille, mutta niitä ei välttämättä tunneta kovin hyvin ainakaan oppilaitosten ulkopuolella. [Muska-sivustolle](#) tulee päivittyvä lista julkaisuarkistoista, jotka sisältävät musiikkiin liittyvää kirjallisuutta, tutkimusta ja muuta aineistoa. Ensimmäisenä sivustolle tulee lista kotimaisista julkaisuarkistoista. Sivusto päivittyy vuoden loppuun mennessä. Seuraa tiedotusta mm. [Facebookissa](#). ■

Musiikkikirjastot ry?

Olen ollut Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen touhuissa neljä vuosikymmentä. Neljä vuosikymmentä olen harmitellut pitkää ja hankalaa nimeä, jonka luonteva lyhentäminenkään ei ole koskaan onnistunut. SMKY ei kerta kaikkiaan ole parannus. Tiedän nimen taustan ja olen iloinen siitä, ettei nimi sentään enää ole *Suomen musiikkikirjastoyhdistys – LAML:n Suomen sektio*. Tiedän senkin, ettei yhdistyksen nykyinen johto ole järin innostunut siitä, mitä nyt ehdotan, mutta ehdotan silti, enhän ole enää luottamustehtävissä, vaan rivijäsen.

Kysyn siis teiltä, arvoisat Intervallin lukijat, eikö olisi paljon kätevämpää, että rakkaan yhdistymme nimi olisi ytimekkäästi **Musiikkikirjastot ry**? Mehän kaikki tiedämme, ettei yhdistys toimi esimerkiksi Moldaviassa tai Portugalissa, joten määreellä ”Suomen” on arvoa vain kansainvälisissä yhteyksissä. Myös määre ”yhdistys” on jokseenkin turha, koska meillä ei ole kilpailevia organisaatiomuotoja kuten ”musiikkikirjastoliitto” tai ”musiikkikirjastounioni”. Meillä on kyllä verkkosivusto, jolla jo on tämä ytimekäs nimi eli **Musiikkikirjastot.fi**. Kun kuitenkin yhdistyksemme toimii kokonaan tämän osoitteen alla, en näe mitään todellista ongelmaa.

Jätän kohteliaimmin ehdotukseni musiikkikirjastoväen mutusteltavaksi.

Heikki Poroila

INTERVALLI | 1/2022

Intervalli 1/2022 ilmestyy keväällä. Tule mukaan lehden tekemiseen!
Ehdota tai kirjoita itse, tehdään yhdessä kiinnostava musiikkikirjastoalan lehti!

Ota yhteyttä sähköpostilla intervallilehti@gmail.com.

Luigi Russolo: *La borsetta* (maalausvuotta ei tiedetä)